

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 ft,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólét petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szerda, március 5.

Mai számunk főbb közleményei:

Ellenzéki szónok a választójogi vita első napján.
Az újszentannai képviselő kifosztói.
A trónörökös papja.
Érdekes a bolgár-török harcér közeléből.
Takarékos milliárdosok.
Nem lesz általános sztrájk.
30.000 tartalékost boesát haza a hadvezetőség.
A miniszterelnök a tömegsztrájkokról.
Elmaradt izgalmak.
Válság az aradi Vörös Kereszt Egyesületben.
Tarkaságok.

Apponyiék és a szociálisták.

Arad, március 4.

Az általános sztrájk véget ért, mielőtt megindult volna. A félelem, a bizonytalan helyzetből való rettegés, a véres jóslások, a nagy előkészületek ime céltalanok. A polgárság biztonságára tett intézkedések fölöslegessé váltak, a sok élelmiszer, amit fölhalmoztak, most megromlik talán. Ugy vagyunk, mint az a rendezetlen felekezeti vőlegény, aki csak rendkívüli alkalomkor szokott megfürödni, s amikor egy órával az esküvője előtt megtudta, hogy „a parti visszament”, — mélabusan mondta az apjának: „Nem tartjuk meg az esküvőt? Akkor most én itt állok megfürödvén!”

Könnyű viccelni, amikor a veszedelmesen tul vagyunk. Mert most már elmúlt a helyzet komolysága, az általános sztrájkot a szociáldemokrata párt vezetői — akik ugy látszik a saját hatalmukat nagyobbra értékelik, mint amilyen ma este kiadott manifesztációjukban leintették. Ugyanők még mindig azt szeretnék sejtetni, hogy

a sztrájk réme nem múlt el, csak elraktározták a puszkaporukat akkorra, amikor a siker nagyobb reményével állhatnak ki a küzdőtérre. Ezt azonban már maga a pártvezetőség se hiszi, csak a kudarc nagyságát akarja kisebbiteni. A manifesztum vezetői szelid vágást mérnek szövetséges fegyvertársaiknak, a függetlenségi grófoknak arcára. (A szociálisták szeliden is tudják a fegyvert kezelni?) Azt mondják, hogy a szövetséges ellenzék ugyan ma tiltakozott a parlamentben a kormány választójogi javaslata ellen, azonban ez a demonstráció nem adhat támasztékot a munkásságnak az utcán való erőteljes demonstrációra. Persze a szociáldemokrata-párt azt remélte, hogy a függetlenségi grófok becsületesen betartják a szövetségi hűség-fogadalmat, azt remélték, hogy nemcsak interjúban és a kávéházi parlamentben hirdetik a munkásság érdekeinek védelmét, hanem a cselekvés óráiban is velük éreznek.

A szövetségesek most fölvilágosították a fegyvertársakat, hogy ez balhít. Amit szent esküvel fogadtak, azt nem kell megtartani, a testvéri hűség-érzés csak addig tart, amíg ebből kellemtelenség nem származik. Az esküvő előtt ime megtagadták a boldogító igent. Andrassy Gyula, Apponyi Albert és más grófok, meg azok a többi áldemokraták elhamarkodva jegyezték el magukat a demokráciával.

Apponyi Albert gróf, a demokrácia legfiatalabb menyasszonya Aradon is fogadalmat tett, hogy többé soha sem hagyja el azt a zászlót, amelyen a modern haladás és népek millióit boldogító jelszavak piroslanak. A népgyűlésen és a fehér asztal

mellett igérte a szociáldemokrata párttal való testvéresülést. Gyönyörű színjáték volt. A jóhiszemű, a színes szavaktól könnyen fellobbanó polgárok napokig nem tudtak megszabadulni annak a hatásától, hogy a nemzeti ideálok zengő szavú grófja itt Aradon letette a főesküt a szociáldemokráciára. És Andrassy Pápa, Zichy Aladár gróf pedig Kolozsvárott láncolta magát a szociáldemokrata párt hajójához. Nyitán ölelkeztek a Buchingerekkel, a Weltneerekkel és türték a gunyolódást, amiért „a hazatlan bitangokkal” — akiket valamikor a nemzet legnagyobb ellenségének tekintettek, — most a politikai korrektség és szent hazafiság előszobrának hirdettek.

És most már meggyőződhetek a munkások: mennyit ér ez a többször megerősített hűségeskü. Láthatják, hogy a barátság csak bosszueszköz volt szövetségesek kezében. Kétségtelen, hogy nem akartak ők komolyan se az általánost, se a titkost. Nem akartak ők népjóléti reformokat, nem kívánták ők „a felséges népet az alkotmány sáncái közé” vezetni. Egyetlen forró vágyuk volt: megbuktatni a mostani kormányt és a mai rendszer romjain elfoglalni a hatalom piedesztálját. A hatalom! . . . Ez a két szó szorongatta a munkásság alattomos szándéku szövetségesinek a torkát. Ezt a két forró szót már nem tudták magukba fojtani. Deésy Zoltánból, „a nagy” purifikátorból már hónapokkal ezelőtt kitört ez a sóhajlás: ha megegyszer kormányra kerülünk . . . Andrassy pedig épen egy héttel ezelőtt buzdította a szövetséges pártokat, hogy alakuljanak át kormányképes ellenzékké, s Andrassy már napok

Biró Lajos előadása.

— A színházakról és az írókról. —

Biró Lajos, a hívaló magyar író, számos színpadi és irodalmi sikerek birtokosa, kinek szerkesztésében most indult meg egy új napilap. Budapestben és kinek most mutatta be egyik új darabját a Magyar Színház, felretette egy napra a dicsőséget, a mámort, a nagy munka és a nagysikerek mámorát és lement Temesvárra, hogy kisse elbeszélgesse és elmeséljen egyet-mást a magyar dráma-irodalom külföldi teretglálásáról.

Tegnap délután öt órakor a Vigadó nagytermében folyt le ez a finom, szórakoztató beszélgetés. A nőiisztelelők rendezték a felolvasást, a falak tele voltak agatva a női választójogi kongresszus és a Pesti Tökörnek, Biró új lepijára plakátjaival. A székek végteien sorát szép asszonyok, fiatal leányok foglalták el és nagy volt az érdeklődés és izgalom, amikor az illusztris író elegáns alakja megjelent a dobogón.

Azzal kezdte, hogy vershez nem kell előjáró beszéd, még kevésbé előadáshoz. Mi sem természetesebb tehát, mint hogy tartott egy színporkázó, szellemes előjáró beszédet, melynek során arra kérte a közönséget, hogy előadásának befejezése után mondion ellent, cáfolja meg, haragudjék, vagy legalább — intézzen hozzá kérdéseket, mint ez a külföldön szokás.

Azután rátért tulajdonképeni előadására. Té-

mája a magyar irodalom, mert a magyar irodalomban van mindig egy két olyan kérdés, mely mindenkit érdekel. Például az, hogy a világsikert aratott munkák mennyit — jövedelmeznek. A magyar irodalomnak és különösen a magyar színpadi irodalomnak nálunk és a külföldön való sorsáról beszélt. Tíz tizenöt év előtt ez a kérdés még egyáltalában nem egzisztált. A mai írók néha csodálkozva kérdik.

— Mi történt volna velünk, ha véletlenül tíz évvel korábban születtünk?

Tíz év előtt a magyar irodalom kétségbeesetten sivar viszonyok közt tengődött. Egy drámai színháza volt Budapestnek: a Nemzeti Színház. A Vigaszínház francia bohózatokat játszott. Külföldön csak Petőfit ismerték és őt is úgy, mint például ismerni szokták a finnek egy óségi nemzeti énekét.

Ma már az egész külföldön elterjedt a magyar dráma-irodalom sikere, de ez a siker nem jelent egyebet, minthogy a külföld tudomást vett róla, hogy van magyar dráma-irodalom. Hat év előtt indult meg a dolog Molnár Ferenc Ördögével. Utána jöttek operettek, vígjátékok, drámák. Valamennyinek nagy sikere volt. A budapesti sajtó terjesztette azt a lázas mámort, mely a teretglálás nyomán fakadt. De ezt a mámort gyors kiábrándulás követte. Csakhamar beállt a reakció. A német kritika tigrisként vetette magát a ma-

gyar darabokra. Molnár Ferencről például azt írták:

— Jön itt ez a magyar, paprikával és egyéb dolgokkal és azt az érzést támasztja bennünk, mintha egy meztelen néger állana előttünk, aki cilindert hord a fején.

A magyar politika támasztotta e nagy dühöt, a nemzetiségek és különösen a német nemzetiség elnyomatásának hamis vádjai voltak azok, melyek a német kritikát így nagy dühbe hozták. De ma már a magyar inváziót Németországban sem nézik ily ellenséges szemekkel és nem fogadják ily keserű és fanyar módon.

Ma már úgy beszélnek rólunk, mint valami furcsa és különös jelenségről. Azt mondják, hogy színpadi ismereteinket a franciáktól tanuljuk, de valami különös egyéni íz van benne. Ma már egész árverezés folyik a magyar darabok után és furcsa jelenetek játszódnak le a darabok premiérjein.

Itt azután egy kis kitérőt csinált Biró Lajos és az ő csodálatosan közvetlen, elragadó beszélőmodorában diskurálni kezdett a premiérjeiről. Mert a premiérjeik sem egyformák és így a jelentőségük is nagyon különböző a szerzőre nézve. Egy párisi premiér óriási társadalmi esemény. Egész Páris jelen van, frakkos urak, drága esztélyi toalettekbe öltözött hölgyek töltik meg a színházat. A szó neve nincs a színiapra kinyomtatva, de ez csak régi tradíció,

óta kiabálja, sivalkodja, zokogja, hogy a kormány megbukott. S a kormány nem hallgat rájuk, Lukács és Tisza nem mennek, hanem becsületesen elakarják végezni azt, amire vállalkoztak: meg akarják alkotni a választójogot. És meg is teremtik ezt a nagy reformot s addig nem távoznak el, amíg nem készek ezzel a művel. Hiába küldik Andrássy és társai. Hiába szövetkeztek a függetlenségi grófok a munkásokkal. Ezt a célt nem tudták elérni. Amikor pedig kétségtelenül s tisztán látták, hogy ez a taktika se használ, cserben hagyták a szocialistákat. Amikor a legnagyobb fegyvert — az általános sztrájkot — akarták fölhasználni a munkások a választójog érdekében, akkor a grófi szövetség visszahuzta segítő kezét. Ebben nem támogathatták a munkásokat, itt újból jelentkezett finyas erkölcsi fölfogásuk. Mert ebből már kellemlenségük is származhatott volna, ezt az áldozatot pedig nem hozhatják meg a munkásoknak, különösen akkor, ha még ezzel se buktathatják meg a kormányt.

Az általános sztrájk tehát, amelylyel maguk a munkások se rokonszenveztek, elmarad. A sok izgalom, a komolynak látszó harci készülődés azonban nem volt egészen hiabavaló. A szociáldemokratapárt legalább most már komolyan megtudhatta: mit várhat Apponyiékától.

Berzeviczy aggodalmai. *Budapestről* jelentik: *Berzeviczy* Albert tükös tanácsos, volt házelnök ma a következő táviratot intézte Kúen-Héderváry Károly grófhhoz: *Betegágyamról kérlek, méltóztatás a párttervezleten előttem is ismert súlyos aggodályaimat a választói reform és a házszabály revízióknak a mostani parlamenti helyzetben való letárgyalása ellen, tolmácsolni. Meggyőződéseim szerint ily parlamenti elintézés nem lehet megoldás és megállapodás, hanem adáz megújodása a harcnak. Az ellenzék minden felelősségtől menekül, minden ódium pártokra hárul, ami, félek, a választásoknál katasztrófára vezet hetne. Semmiféle körülmények között sem választom el soromat a párttól, de könyörgőn, ne lépjenek végzetes utra.*

Ellenzéki szónok a választójogi vita első napján.

— A képviselőház ülése. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, március 4.

A mai napra várt izgalmaktól annyi vált valóra, hogy az ellenzék teljes számban megjelent a képviselőházban, ahol Apponyi nyilatkozatot tett, amelyben a választójogi javaslat tárgyalását ellen tiltakozik, de egyúttal arról részletes kritikájában is belebocsátkozott. Főképen a harmincéves korhatár ellen argumentálván. Az ellenzék ilyenképen letért azon álláspontjáról, hogy a parlament tárgyalásait teljesen távol marad, mert a mai nap emlékeztető eseménye, hogy Apponyi szabályszerűen szólásra feliratkozott, részt vett a választójogi vitában, még pedig a legkorrektebb parlamenti formák betartásával; az ellenzék pedig az esemény jelentőségét komoly méltóságteljes magatartással növelte. Bebizonyult, hogy a parlamenti ellenzék utjai máig fogva elváltak a féktelen szociálista vezérek útjaitól és a két tényező szövetségéről immár beszélni sem lehet. De bebizonyult az is, hogy semmiféle ellenparlament nem bír szíval a súlyjal, amelyet a politikai nyilatkozatoknak a parlament termében való elmondása kölcsönöz. A kormánynak ma igen szerencsés napja volt, mert Apponyi kritikája azt bizonyítja, hogy érvek terén a munkapárt bizrást felelheti a harcot ellenfeleivel. Külön nagy sikere volt a miniszterelnöknek, aki az ellenzék mai szereplésének jelentőségét frappáns módon világította meg Nicsen kizárva, hogy a mai nap, amely várontással fenyegetett, a rendezett parlamenti és köv. viszonyok felé az első lépést jelenti.

A tanítói javaslatok vitája.

Tíz órakor a munkapárti képviselők bevonultak az ülésterembe. Vannak vagy százötvenen. Tisza István gróf elnök tíz óra öt perckor már megnyitja az ülést. Egy perc alatt vezek az elnöki előtejesztésekkel s ezután átér a Ház a tanítói javaslatok tárgyalására. Az általános vitát tegnap berekesztették és így ma már az előadó záróbeszédére került a sor.

Siegescu József előadó nagy elismeréssel szól a tegnapi vita szónokairól, a kik, ugymond, igen értékes és megfontolásra méltó eszméket adtak elő. Egyenként reflektált ezután a tegnapi beszédekre.

Balogh Jenő igazságügyminiszter is felszólt; rövid beszédében a tegnapi vita folyamán

beadott határozati javaslatok elutasítását kéri, csak Antal Gőzának azt a határozati javaslatát fogadja el, mely az 1867. évi népoktatási törvény revízióját sürgeti.

A Ház általánosságban megszavazza mind a két törvényjavaslatot és a határozati javaslatokat, Antal Gőzék kivételével, elveti.

A részletes tárgyalás során, az állami tanítókról szóló javaslat 7. szakaszánál

Giesswein Sándor azt a módosítást ajánlja, hogy a tanítónok is kétvétenként lépjenek elő az alsóbb fokozatokban. Ezt a módosítást, ugymond, nemcsak a méltányosság, de a lovagiaság szempontjából is el kell fogadni.

Balogh Jenő igazságügyminiszter pénzügyi fedezet hiányában nem fogadja el a módosítást.

A Ház a szakaszt változatlanul megszavazza. A 9. szakaszánál

Giesswein Sándor az 1893. előtti szolgálati évek beszámítása érdekében szintén módosítást ajánl.

Balogh Jenő igazságügyminiszter nem fogadja el a módosítást, mert erre sincs fedezet a költségvetésben. A pénzügyminiszter azonban igyekezni fog a megfelelő költségvetési tételt emelni, hogy minden arra érdemes tanító, aki 1893 előtt már szolgált, megfelelő személyi pótlékot kapjon.

Giesswein módosító indítványát visszavonja.

A javaslat többi szakaszait változatlanul megszavazzák. A nem állami tanítók fizetéséről szóló törvényjavaslatnál

Damján Vazul azt fejtegeti, hogy a javaslat távolról sem elégti ki a jogos igényeket; ezt, ugymond, tudja mindenki, a ki a haza népvizonyait ismeri. Kifogásolja, hogy a segédtanítók csak egy évig működhetnek az iskolákban; a tanítónak előbb gyakorlatot kell szereznie.

A tanítói javaslatokat ezután megszavazzák és a többség megjelözi Balogh Jenő minisztert.

Tisza szünetet sem ad, hanem — tizenkét óra előtt néhány perccel — bejelentést tesz.

— Az országgyűlési képviselők megválasztásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása következik — mondja szárazon.

Bevonulnak az ellenzékiek.

E pillanatban a baloldali kisajton át a rembe lép Apponyi Albert és egyenesen az elnöki emelvény felé tart, ahol a következő munkapártiak veszik körül Tisza Istvánt: *Szepesházy Béla, Szinyei-Merse Géza, Kiss János, Molcs Dáni, Nagy Péter, Rudnyánszky György, Rakovszky Ivan, Draskóczy Péter, Montbach Imre.* Apponyi egyenesen *Sztójka Kálmán* jegyzőhöz ment és felirakozott a választójogi javaslat ellen. A jegyző tudomásul vette a felirakozást. Tisza István az elnöki székéből odaköszön Apponyinak, aki fejből

azért mindenki tudja, hogy ki a szerző. A közönség jól mulat és sötat tapsol. Mert a francia közönség mást kíván, mint a német; figyesség, színpadi technika, mulatság kell neki. Felvonásokban pedig felvonul az öltözőbe és elismerésnek, szeretetének kifejezésével halmozza el dédelgetett színezeit. A Taitua premierjét is így történt. Tokeramó szerepét de Max, Franciaország legnagyobb színésze játszotta. Felvonásokban frakkos urak, seiyembe öltözött hölgyek tödültek öltözőjébe.

— Cher de Max, admirable de Max! — sut togták minderre. És de Max, a nagy de Max, mikor a közönség elvonult, sóhajta ölelte át Len gyel Menyhértet:

— Mit ér mindez, — mordotta, — meny nyivel jobb volna ott, Temesvár mellett, egy kis házban élni! . . .

De Max ugyanis Temesvár mellett élt gyermekkorában. Apja Romániából bevándorolt zsidó volt és Temesvár közelében lakott. És de Max az ő furesa német román zsidó zsargonjában még ma is emlegeti a Temesvároitt töltött szép napokat és vissza-visszavágyik Temesvárra, ami — és itt egy hamiskás pillantást vetett Bró a szavait leső, kipurult arcu hölgyközönségre, — nem is csoda.

De térjünk vissza a párisi premierre. A publikum lelkesedik, tapsol és vértül jön a rendező és bejelentik, hogy azt a darabot, amelynek ma volt a bemutatója, X. Y. ur írta. A kritika pedig nem kritika, hanem recezió a premiérről. Leírja, hogy milyenek voltak a hölgyek toalettjei és minderről beszél, csak a darabot nem kritizálja.

Berlinben másképp folyik le a premier. Berlinben nincsenek frakkos urak, nincsenek előkelő toalettibe öltözött nők, nincs előkelőségek hullámzása; ott komoly, szigorú, élszant németek vannak jelen, ott nem pizszegnek, nem tapsolnak, hanem ha lemegy a függöny, valóságos csata fejlődik ki. Ott a legnagyobb dolog, ha a szerző egyszer-kétszer megjelen a lámpák előtt. Nem fekkban, hanem valami a testéhez se egy sem ilő ruhában, mert Berlinben ez a módszer. Berlinben a premiereken valóságos csata folyik a szerző mellett és ellen, mert Berlinben komolyan veszik a premiért, ott a halhatatlanságról, vagy nem halhatatlanságról van szó. Hauptmann Gerhard darabjának premierjén kapukulcsokon fűyültek azok, akiknek a darab nem tetszett. A kapukulcsoknak egyáltalán nagy szerepük van a berlini premiereken és az dönti el a darab sorsát, hogy a szerző barátainak, vagy ellenfeleinek kapukulcsai vannak e többségben.

Budapestben a főpróba előzi meg a premiért. A főpróba a leggyászóbb intézmény a világon, melyet Dante csak feledékenységéből hagyott ki a poklából. Képzeltjenek el egy előadást, amely nem előadás, melyet világos nappal tartanak, holott a színi előadás megkivánja az esti sötétséget; melyet a landóan kellemetlen és rosszkedvű közönség nem néz végig, ahol rosszindulattal figyelik a darabot, ahol konkurrensoknak játszanak. Budapest nem Paris, itt nem akkor tapsol a közönség, ha jókedvű. Budapest nem Berlin, ahol komoly harcban dől el a darab sorsa. Budapest

ten az első felvonás után a szerző barátai rettenetesen tapsolnak, függetlenül attól, hogy jó-e, vagy rossz-e a darab. A nagy tapsra ezután kijön egy árva ember a lámpák előtt mindenki sápadt, aki nincs kifeszve és ügyetlenül, mosolyogva meghajtja magát, mert azt hiszi, hogy a taps, mellyel neki adoznak, komoly dolog. A közönség pedig szánakozva nézi a sápadt embert.

— Szegény, milyen sápadt! — mondogatja a közönség és szintén tapsol, szánalomból tapsol.

Budapestben attól függ egy premier sorsa, hogy mennyire ismert az író, hány barátja van jelen a bemutatón, milyen a közönség hangulata. A szerzőt kihívják számtalanszor az előadás végén, tekintet nélkül arra, hogy jó-e, vagy rossz-e a darab. És innen van az, hogy a premier után akárhányszor azt beszélik, hogy óriási siker, harminc kihívás, másnap pedig a kritika megállapítja, hogy a darab megbukott.

Ha pedig a sajtóból akarjuk megtudni a darab sorsát, akkor ezután végkép összezsavarodunk. A pesti kritikából megtudhattuk például, hogy a *Cesar és Kleopatra* című darab megbukott, az *Aranyeső* című operett pedig nagy sikert aratott. Előbbinek valami Bernhard Shaw nevű angol idegen a szerzője, az utóbbinak pedig Zerkovitz Béla. A kritika szerint Shaw munkája nem ér semmit, az *Aranyeső* pedig oly halhatatlan alkotás, mintha a librettóját legalább is Shakespeare írta volna, a zenéjét pedig Beethoven.

nak, aki nyomban megindította az eljárást a zsarolórok megtorlása végett. De a fordulatok itt nem értek véget. Kiderült ugyanis, hogy a vendéglős csak néhány száz koronát adott Braunéknak. A többi pénzről csak annyit tudott a vendéglős, hogy a csirkefogók beállítottak hozzá két ezer koronával és kérték, hogy váltsa föl. Ezenfelül meg is zsarolták. Szóval csak néhány száz koronát kaptak a vendéglőstől, a kétezer korona már náluk volt.

Pintér az új adatokkal visszautazott Pécsre és újra vallatóra fogta a jómadarakat, a kik nem győzték már tagadással és végre is bevallották, hogy csakugyan ők rabolták ki Wittmann képviselőt. De nem kloroformmal, hanem mikor a képviselő átment az étköző kocsiába, egy kocsi átjárónál mesterséges tolongást csináltak és ügyesen kiemelték a zsebéből pénzt.

A két tolvajt Budapestre hozták. Dombóváron pedig folyik a vendéglős zsarolójának nyomozása.

A trónörökös papja.

— Egy elbocsátás története. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 4.

A múlt év augusztusában a győri püspökség ezt a hivatalos értesítést adta ki:

„Várady L. Árpád megyés püspök, a győri középiskolai katolikus fiú internátus igazgatójává és a győri állami felsőbb leányiskola hittanárává Borsiczky Oszkár pápai kamarását nevezte ki, aki eddig Ferenc Ferdinánd trónörökös udvari papja volt.”

Ez a szűkszavú kommuniké egy fényesen induló papkarriér letörését jelentette. Borsiczky Oszkár, aki hat éven át élt a trónörökös udvarában és nemcsak udvari papja, hanem gyermekeinek magyar nevelője is volt, most győrmegyei és mosonmegyei parasztnebulók vallásos és erkölcsös nevelését igazgatja a győri katolikus internátusban és a konopisti kastély és a Belvedere után most abban az épületben lakik, mely hat esztendővel ezelőtt részint magtár, részint istálló volt és Eszterházy Mialós herceg és Széchenyi Miklós gróf nagylelkűsége léptette elő internátussá.

A trónörökös udvari papját győri magányában felkereste most egyik fővárosi lap munkatársa és megkérdezte, hogy miért távozott oly váratlanul és oly hirtelen a trónörökös udvarából?

Borsiczky mosolyogva válaszolt:

— Többet nem is akar tudni? Erről nem nyilatkozom. Amikor hazajöttem, sokat tanácsoltam a barátsímmal és komoly, hosszú beszélgetések után abban állapodtunk meg, hogy hallgatók. Ők tudják, miért kellett eljőnnöm és én tisztán állok mindenki előtt. Ami történt, történt és ami történt, el van temetve. Nekem az okosság, a nyugalom és a lojalitás egyformán hallgatást parancsol.

Borsiczky Oszkár barátsí az azonban, akik előtt még akkor öntötte ki lelke keserűségét, mikor még nagyon sajtózt a fájdalom, így mondják el a pap előadása alapján váratlan távozásának történetét:

— A múlt év augusztusában, a hónap derekán vadászat volt Konopistban, melyen természetesen résztvett a trónörökös is és az ő kíséretében Borsiczky Oszkár, az udvari pap. Javában folyt a vadászat, mikor egy rosszul irányzott puskalövés egy hajót ért, a negy vadásztársaság egyik tagja vad helyett embert lőtt. A szerencsétlen hajtó egy jalkiáltással összeesett. Borsiczky Oszkár a trónörökös közvetlen közelében volt és anélkül, hogy erre a trónörököstől engedélyt kért volna, oda akart futni a sebesülthöz. A trónörökös erre rászólt:

— Hová megy?

— Azon a szegény hajtón akarok segíteni.

— Itt marad, — hangzott Ferenc Ferdinánd parancsa.

— Borsiczky lehajtotta a fejét, ott maradt, két perccel később azonban, mikor a trónörökös figyelme másfelé terelődött, mégis odasietett a hajtóhoz. Amikor visszatért, a trónörökös ezzel fogadta:

— Hol volt?

— Megvizsgáltam azt a szerencsétlen embert, — hangzott Borsiczky válasza. A trónörökös erre nem szólt semmit. Este visszatértek a kastélyba és ott a trónörökös maga elé hívatta Borsiczkyt és röviden így szólt hozzá:

— Ön engedetlen volt parancsommal szemben. Azonnal csomagoljon és mehet.

Harmadnap Borsiczky már Győrött volt. Azon az emlékezetes estén egy szót sem felelt a trónörökösnek. Nem könyörgött, nem magyarázott és nem kért bocsánatot. Nekünk csak ennyit mondott:

— *Kidobtak, mint egy rossz cselédet.*

Megkérdeztük Borsiczky egyik ismerősét, mivel magyarázta az udvari pap a trónörökösnek ezt az eljárását, hiszen Ferenc Ferdinánd csupa igaz emberi érzés, bizonyosság erre egész élete. Ez volt a válasz:

— Kérdeztük ezt mi is Borsiczkytól, aki megadta a magyarázatot. A trónörökös a legjobb és legnemesebb érzésű férfiak egyike a világon, de a környezetében csak egy rendszert ismernek, hogy ő parancsol és mindenki engedelmessé válik. Ha Borsiczky engedélyt kér tőle, hogy a hajtóhoz mehessen, a trónörökös egész biztosan megadta volna az engedélyt és talán maga is odament volna, a szerencsétlenül járt emberen segíteni. A tilalom azért volt, mert Borsiczky nem kért engedélyt, távoznia pedig azért kellett kurtán és gyorsan, mert a tilalomnak ellenkezett.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A Dézy—Lukács-pör felebbezése. *Budapestről* jelentik: A Dézy—Lukács pörben holnap telik le az a határidő, melyen belül Vázsonyi Vilmos védőnek irasos felebbezést kellett volna beadni. Vázsonyi azonban az irasos felebbezést nem adta be, sőt nem is fogja beadni, amint azt ma Vázsonyi egy hírlapíró előtt kijelentette:

— A felebbezési határidő tényleg holnap telik le — mondotta Vázsonyi — én már a tárgyaláson felebbeztem és írásbeli indoklást nem adunk be. Egyrészt azért, mert a tárgyaláson már elmondottam indokaimat, másrészt pedig mert a táblai tárgyalás ugyanis szóbeli és ott is elfogom mondani indokaimat.

§ Az aradi ügyvédi kamara Klein Jónás Jenő dr. ügyvédet, Lupény székhelyi, az ügyvédek lajstromába felvette.

§ A köztársasági vezér sajtópörre. *Szegedről* jelentik: Ivagy György hódmezővásárhelyi ügyvédet, a köztársasági párt vezérét újból pörbe fogta a kir. ügyészség. Szapár József vezető ügyész most terjesztette be a vizsgálóbíróhoz vádindítványát, amelyben nyomtatvány utján elkövetett királysértés vétsége címén vizsgálat elrendelését indítványozza Nagy ellen. A vád alapja a Magyar Köztársaság című folyóirat az év január 14 én megjelent Az általános választójog és a köztársasági párt című cikke. A cikk a vádindítvány szerint tiszteletlen hangon foglalkozik a király személyével, gunyosak, sőt durvák kifejezései. — E folyóirat több sajtópört is eredményezett. Ez idő szerint vizsgálat folyik Hegyi Antel volt plébános, Csongrád község bírája és Andrassy Emma ökörtői községi tanítónő ellen, akik szintén munkatársai a köztársasági lapnak. E két utóbbi ellen az alkotmányos államforma megtámadása miatt folyik az eljárás.

§ Egy eltűnt vétív. *Szele József* volt aradi ügyvéd egyik pörében — mint annak idején megírtuk — a törvénykezéken lévő akták közül egy fontos vétív érthetetlen módon eltűnt. Miután az

iratokat előzőleg Erdélyi Adolár aradi ügyvédi irnok tanulmányozta, Szele állítólag úgy nyilatkozott, hogy valószínűleg Erdélyi vitte el a vétívet. Erdélyinek fülébe került a dolog s Szelét rágalmasz miatt feljelentette. Az ügyben ma volt a tárgyalás Zih járásbíró előtt. Szele kijelentette, hogy ő az inkriminált kifejezést nem használta és csak annyit mondott: „Érthetetlen, hogy tűnhetett el ez a vétív”. Miután bizonyíték nem volt, a bíróság felmentette Szelét.

Jakarékos milliárdosok.

(Barth Lulu amerikai szereplése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 4

Több ízben megemlékeztünk már arról, hogy Barth Lajos Világ című autogramgyűjteményével most Amerikában tartózkodik és ott igyekszik gyűjteményét értékesíteni. Az aradi iparosból lett autogramgyűjtő — mint azt a legnagyobb amerikai magyar napilap a clevelandi Szabadság írja — nem a leghizelgőbbben nyilatkozott amerikai tartózkodásáról.

— Hogy Európában mennyiszor várakoztattak meg s hogy hány ígéretet szegtek meg: az mind semmi ahhoz képest, amit itt Amerikában kellett kiállanom. Oh, micsoda egy ország! így panaszkodott a „King of Autographs” (autogramkirály) bűszke címviselője, miközben elbeszélte egyet-mást tapasztalataiból. Barth, aki különben a címkorságban szenvedő demokrata, Amerikában mint királyi tanácsos szerepel, el is mesélte néhány esetét.

— Látogatást tettem — mondta — Mrs. Elmer Ellsworth Black lakásán. Gyűjteményemet csodálatosnak találta. Percekig elgyönyörködött Vilmos császár férfias tollvonásaiban, megbámulta György angol király művészies kacskaringóit. Azon a lapon volt még hely, felkértem tehát, hogy írja oda a nevét. Már csaknem a kezébe vette a tollat, amikor megjegyeztem, hogy az aláírás ellenében meg kell rendelnie könyvemnek egy példányát ezer dollárért, — amit most készülök kiadni. A bejegyzésről ezek után szó sem lehetett.

— Azok után, amennyit a békeegyesületben dolgoztam, amennyi pénzt elköltöttem, még ezért is fizessenek? — kérdezte egyet rántva remek vállán. „Nem uram.”

Mikor Barth Lajos Mrs. Hetty Green-nél jelentkezett, a titkárat küldte ki azzal a kérdéssel, hogy mibe kerül az aláírás. Barth habozás nélkül válaszolt:

— Öt ezer dollárról. (T. i. árszába az illető felek szerint változott.)

Mrs. Green úgy gondolta, hogy nem bajlódik ilyenekkel is.

— Klég bajom volt azzal, hogy egész életemben csekkeket meg okiratokat irtam alá; nem akrom, hogy az aláírásom mindenféle helyeken ott legyen.

— De asszonyom — vetette közbe Barth — gondolja meg: az amerikai pénzkirálynő aláírásának ott kell lennie az európai koronásfők aláírása között! — Nem, nem, — válaszolt Mrs. Green — semmi közöm nekem a királyokhoz vagy királynékhoz, — beérem én az egyszerű amerikiakkal is.

Felkereste Barth a fiatal Vincent Astort is. Az ifju milliárdos azt üzentte ki neki, hogy jelenleg nem vélekedik magáról úgy, hogy joga lenne valami helyhez a nagyértékű gyűjteményben. Ha azonban Mr. Barth ismét el találja jönni, — mondjuk tíz, tizenöt esztendő múlva, — addig igyekezni fog valami jogcímet kiérdemelni a kitüntetésre, mert az csak nem lehet ok, hogy gazdag apjának ő az örököse.

Talleyrand herceg, aki a minap a Gould esküvő alkalmából tartózkodott Amerikában, — valósággal megsértve érezte magát Barth felkérésére.

— Mit?! Fizessenek azért, hogy egy könyvben lehessen az aláírásom a német császáréval? Hallatlan! Hát nem tudja azt ön, hogy a Talleyrandok családja évszázadokkal régiebb, mint a Hohenzollernké?!

Voltak azonban Barthnak bizonyosan az amerikaiak között sikerei is. Ezekről azonban tapintatosabbnak vélte, hogy ne nyilatkozzék.

Nem lesz általános sztrájk

(A szociáldemokrata-párt kiáltványa. —
Parlamentari harc nélkül nincs utcai harc.
— Az ellenzéki grófok kudarc.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, március 4.

A szociáldemokraták és az ellenzéki grófok szövetsége szenvedett ma súlyos vereséget, amikor a hetek óta hirdetett általános sztrájkot az utolsó órában le kellett fujni. A szociáldemokraták pártvezetősége meggyőződhetett arról, hogy a grófok az általános titkos és egyenlő választójogért folytatandó közös és elszánt küzdelmet úgy képzeltek el, hogy a munkásságot, az utcát kihasználják a saját érdekeikben, a kormány és a többség elleni küzdelemre, de ők maguk beérik „méltóságteles” tiltakozással.

Az utolsó óráig rendületlenül hirdették, hogy meg lesz a sztrájk. Így például déli tizenkét órakor a rendőrséghez az a jelentés érkezett, hogy a gyárak előtt cédulákat osztogatnak ezrével a következő tartalommal:

Eltársak! Már csak órák választanak el a tömegsztrájkotól. Készüljétek!

Pedig az órák csak attól választották el a pártvezetőséget, hogy este közzétett kiáltványában burkoltan beismerje, hogy csalódott grófi fegyvertársaiban és a sztrájk elmarad. Az előkészületeket ugyan folytatják, de most már valószínű, hogy a sztrájkból nem lesz semmi.

Hiábavaló előkészületek.

A szociáldemokrata párt Conti utcai házában, ahol a párttitkárság és a szakszervezeti tanács helyiségei vannak, élénk, lázas az élet. Már korán reggel megkezdik a munkát Buchinger Manó és Farkas István, a párttitkárok és szüntelenül folynak a tanácskozások. Közben szinte szakadatlanul csengenek a telefonok és érkezik a rengeteg érdeklődés, tudakozódás gyárakból, szervezetekből. A válasz, melyet a párttitkárság ad, mindig ugyanez: — Még nem tudunk semmit!

A termekben, a szobákban mindenféle nyomtatványok, proklamációk, röpiratok, osztócédulák milliószámra. Legfelül egy vérvörös cédula ezzel a felirattal: Polgárok! Polgárasszonyok! A sztrájk kitörése napján lobogózatok, diszítések fel a lakaitokat, zárjátok be üzleteiteket. A munkásság nem ellenetek, hanem értetek küzd!

Mellettük egy másik cédula hirdeti: Munkások! Eltársak! Készüljétek minden eshetőségre, álljatok kézben a tömegsztrájkra!

A tömegsztrájkról Buchinger Manó párttitkár délelőtt a következőket mondta:

— Ebben a pillanatban nem mondhatok mást, csak azt, hogy a munkásság teljesen kész és bármely pillanatban megkezdheti a sztrájkot. Csak egy telefonra, egy üzenetre van szükség és mindenütt megállnak a gépek. Ha elérkezik az ideje, nem akadályozhatja meg a jelszó kiadását se csendő, se katona, se szurony, vagy puska. Hogy mikor következik el ez a pillanat, azt most még nem tudom. Azt hiszem, ma délelőtt még nem.

Nyilatkozott Garami Ernő is, aki három négy hetes sztrájkotól, végső kétségbeesésig hajtható erős tömegtüntetésről beszélt, de a sztrájk kitörésének időpontjáról hallgatott. A pártvezetőség ekkor már tudta, hogy az ellenzék mit határozott intéző-bizottsági ülésében, de még várakoztak, mert nem lehetett tudni, hogy az ellenzéki tiltakozó bevonulás csakugyan békés lefolyású lesz-e, valami váratlan incidens nem változtat-e meg mindent.

Rendőrség, katonaság az utcán.

A hatóság, — miután a sztrájk kitörését mára várták — már kora hajnalban készenlébe helyezkedett.

Reggel hat óra óta a főkapitány elfogadó szobájának nagy előtermében van beszállásolva a fővárosta hozott katonai erő parancsnoksága: Fial Giessler altábornagy és törzskara, a mely öt törzstisztből áll. A katonai parancsnokság a kora reggeli órákban tanácskozott a tennivalókról és e szerint intézkedtek külön azon a két telefonon, a melyeket csakis az ő számukra rendeztek be.

A katonaság már a kora reggeli órák óta uralja az utcát. Kisebb nagyobb csapatok masíroznak végig az uttesteken, itt ott állig fegyverben, teljes készenlében táboroz egy egy kisebb csapat. Az idő meglehetősen fagyos és a tisztek futólépést vezényelnek, hogy a fiuk kissé fölmelegedjenek. A Baross szobor körül tanyázó század teljes felszereléssel szaladgalja körül a szobrot és a távo ből úgy fest a dolog, mintha ostrom volna valami apró erdő ellen. A csendőrség is kiveszi a részét a hangulatkeltésből, minden utcá-sarkon kettő; lengő kakastollak és villogó szuronyok nyugtalanítják mindenütt a békés pestiek tekintetét.

A szociáldemokraták kiáltványa.

Amikor az ellenzéki tüntető tiltakozás megvolt és a sztrájk nem tört ki, mindjárt tudták, hogy az általános sztrájk elmarad. A szociáldemokrata párt vezetője azonban csak este nyolc órakor bocsátotta ki és osztotta szét a munkások között ezt a röpiratot:

A szociáldemokrata munkások készen állottak arra, hogy életüket, szabadságukat, intézményeiket, mindenkiket kockára vessék a Tisza-választójog megbuktatására és az általános egyenlő, ti kos választójog kivására. A mai politikai helyzetben ezt a célt csak az utca és a parlament forradalmának egybekapcsolásával lehetett volna elérni. A parlamenti ellenzék tiltakozott a választójog tárgyalása ellen és utána kivonult a képviselőházból. Ez az eljárás tiszteletreméltó és nyomós okokból fakadt és azzal a hatással járt, hogy a parlamenti harc ezzel a tiltakozással befejeződött. A parlamenti harc nélkül eredménytelen maradna az utca bármely magasztos és önfeláldozó küzdelme és csak arra volna jó, hogy a kormány munkások halomralövelésével meggyöngítse az általános választójogért küzdő leghatalmasabb tábor, a szociáldemokrata pártot és vérontással visszavesse a munkások küzdelmét. Nagy felelős ségünk tudatában ilyen körülmények között ebben a pillanatban a tömegsztrájk fegyverének alkalmazásától el kell állanunk. Amilyen parancsoló kötelesség mindnyájunk számára, hogy a népjogokért mindnyájan mindent kockára vessünk, ha remélhetjük, hogy a vérelöntözött tanyából szabadságunk fája sarjadzik ki, olyan erkölcsi hán és politikai hiba lenne ebben a pillanatban a Manlicherék és gépfegyverek elé vezetni a népet. Amit a Tisza parlament megszavaz, az nem törvény. Akármint határoznak is ott, az nem jelenti a választójog kérdésének még csak részleges elintézését sem. A szövetséget ellenzéki pártok hivatalos szónoka a párt nevében a képviselőház ülésén fogadalmat tett arra, hogy a Tisza javaslat törvénybeiktatása az ellenzéki pártokat egy percig sem fogja megállítani abban a tántorithatatlan munkában, a melynek célja, hogy a szociáldemokrata párt és a szövetséget ellenzéki pártok között létrejött megállapodás értelmében valóban demokratikus választójog iktatassék törvénybe. A becsületes választójog kivására való küzdelem tehát tovább folyik és a szociáldemokrata párt ebből a küzdelemből minden formában kiveszi a részét. Kiveszi különösen azáltal, hogy a politikai tömegsztrájk előkészületeit még az eddiginél is intenzívebb és alaposabb munkával folytatja és a munkásság anyagi felkészültségét még inkább megerősíti, úgy, hogy a politikai tömegsztrájkot abban a pillanatban hirdethesse ki, amelyet a munkások bizalmi-

férjai, nem pedig Tisza gépfegyverei tartanak alkalmasnak. Eltársak, folytassátok lankadatlanul a sztrájk előkészületeit. Semmiféle provokációnak ne üljetek fel, a szociálista munkások fegyelmével és lelkes elszántágával vívjatok tovább az általános, titkos, egyenlő választójog harcát. Testvéri üdvözléssel a szociáldemokrata párt vezetősége.

A politikai pártok és a sztrájk.

A munkapárt örömmel vette tudomásul a szociáldemokraták elhatározását. A fegyveres készenlétet mindemellett fentartják azzal a különbséggel, hogy a katonai készenlétek nem lesznek az utcákon kinn.

Ellenzéki körökben a hangulat igen különböző volt. A Kossuth-pártban megvannak elégedve a mai eredménnyel és fellépésüket igen méltóságosnak és erélyesnek tartják a nagy az öröm, hogy a sztrájkról lemondtak, annál is inkább, mert ebben az elhatározásban része van az ellenzék magatartásának is, amely minden igyekezetét latba vetette, hogy a vérontást elkerülje. Az öröm annál nagyobb volt, mert a párt tudomása szerint a Lukács kormány napjai meg vannak számlálva (?)

Teljesen levert és a csatavesztés keserű ízétől szomorú a Justh párt. Ekeseredetten egymásnak tesznek szemrehányást a párttagok és egész nyíltan ki is jelentik, hogy a mai napot a párt nem számíthatja győzedelmes napjai közé.

— Az ország egészen mást várt ma az ellenzékétől mint a mi történt — mondotta fájó rezignációval Eszterházy gróf. Saináhatjuk, hogy se Justh G. utca, se Károlyi Mihály nem voltak itthon. Ha ők ma a párt élére állnak, akkor egészen másképp festett volna ma a Ház és másképen állana a választójog ügye.

— Jó lesz, ha egy pár napig kerüljük majd a hazaérkező Justhot és óvakodunk, nehogy a szemé elé kerüljünk — intették egymást a párt tagjai.

A szociáldemokrata párt könyomatos, a Munkás Híradó ma este kijelenti, hogy a párt lankadatlanul folytatja a küzdelmet és az eddigiekénél is nagyobb mértékben készül az alkalmas pillanatban kimondandó általános sztrájkra. Holnap és holnapután az értekezletek egész seregét tartják meg, vasárnap a fővárosban és a vidéken számtalan népgyűlést tartanak, újabb röpiratokat adnak ki. A sztrájkot a legnagyobb energiával alapozzák meg és folytatják egyuttal a proletár gyermekek ellátására megkezdett akciót is.

Ahol már kitört a sztrájk.

Nagyváradról jelentik: Ma délután négy óra tájban itt az a hír terjedt el, hogy Budapesten kitört az általános sztrájk. A hír hallatára néhány kereskedő sietve bezárta üzletét, csakhamar hide-rült azonban, hogy tévedésről van szó és a felbeszakitott munkát egy óra múlva mindenütt megkezdtek.

VÁROS ÉS MEGYE.

Arad közgyűlése. Sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1913. évi március hó 12 én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak: 1. Polgármester havi jelentése. 2. Főispán ur ömélősságának átirata Green Nándor tb. főkapitánynak rendőrfőkapitánnyá való kinevezése tárgyában. 3. U. az átirata az úresedésben levő rendőrfőkapitányi állásra Bittner Róbert rendőrfőkapitánnyá való kinevezése tárgyában. 4. Dr. Freniu Valér lugosi gör. kat. püspök átirata püspökké történt kinevezése tárgyában. 5. A tanács előterjesztése a Weizer János alaptörvény 1912. évi számszámadásának jóváhagyása tárgyában. 6. Dr. Hanke Emil kérvénye orvosudori oklevelének kihirdetése iránt. 7. Ursula Beláné kérvénye szülészeti oklevelének kihirdetése iránt.

* Az Apolló gyermekelődásai iránt egyre jobban fokozódik az érdeklődés. A szülők a leg nagyobb elismeréssel nyilatkoznak az Apolló eredeti vállalkozásáról, a gyermekek pedig alig várják a csütörtököt, hogy a gyönyörű természeti felvételeket élvezhessék és a pompás bohózatokon mulathassanak. Az e heti gyermekelődásoknak is elsőrangú műsora van. Sok érdekességet nyújtanak majd a csütörtöki gyermekelődások műsorának számai. Így a gyermekeknek ismét kiűnő szórakozásra lesz alkalmuk.

* Sarah Bernhardt az Apollóban. Ma, szerdán kerül utoljára vetítésre az Apocsvexér az Apollóban a holnap, csütörtökön Sarah Bernhardt vendégjátéka kezdődik az Erzsébet királyné című történelmi tragédiában. A páratlanul nagyszerű, háromfelvonásos dráma szövegét Emile Moreau írta és Erzsébet királyné életének tragikus epizódjait vízi vászonra. A minden részletében bámulatos művészettel interpretált briliáns felvétel egyes szerepeit a Sarah Bernhardt Színház legkiválóbb tagjai alakítják és a dráma dekorációit és kosztümjait a legnevesebb francia festők terveztek a nagy művész utasításai alapján. 177

A miniszterelnök a tömegsztrájkról.

A választójogi javaslat a munkapártban.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, március 4.

A munkapárt ma este tartott értekezletén folytatta a választójogi törvényjavaslat tárgyalását.

Az első szónok Desbordes Ernő volt, aki a korhatár lezállításában súlyos veszedelmeket lát. Különösen az erdélyiek szempontjából tartja ezt veszedelmesnek és határozottan ellenzi a titkos szavazást is. Kéri a javaslat e részének elhagyását.

Rosenberg Ignác kijelenti, hogy ő az általános választójog alapján nyerte mandátumát és meg van győződve arról, hogy csak a valóban általános választójog alapján lehetne megoldeni a választójog kérdését, mert a felhozott aggályok részben túlzottak, részben alaptalanok. Ha a javaslatot elfogadják, ezt azért teszi, mert a mai politikai helyzetben e kérdést másképp nem lehet megoldani és nem akarja visszautasítani a sokat azért, mert mindent meg nem kaphat. Módosításokat fog a részleteknél benyújtani. Ő is erdélyi kerületből való, mégis leghelyesebbnek tartaná a huszonnégy éves korhatárt és a titkos szavazásnak éppan az erdélyi érdekek szempontjából híve.

Nagy Ferenc rámutat arra, hogy a kormány eredeti javaslata igen lényeges módosításokon ment már keresztül, tehát nem mondható, hogy a párt tagjai vakon fogadják el a kormány javaslatát. A javaslatban számos nagyfajosságú módosítás történt. A korhatár tekintetében ő is azon a véleményen van, hogy nemzetiségi szempontból okvetlen fenn kell tartani a harminc éves korhatárt, a magyar nemzeti szempontok érdekében minden osztálynak, tehát a munkások osztályának is áldozatot kell hozni. A szavazás módja tekintetében helyes a kormány álláspontját, a városokban ki kell próbálni a titkos szavazást. A javaslatot szabadelvűnek és demokratikusnak tartja.

Radvánszky Antal báró azt kéri, hogy ne zárassanak ki a választásra jogosultak közül az erdélyi és vadászati altisztek. — Antal Géza helyesli a huszonnégy éves korhatárt és kéri a titkosság kiterjesztését azokra a városokra, amelyeknek önálló közhatalmi joguk van. — Ugron Zoltán kijelenti, hogy a választójogot Magyarország számára csónálják, európai szempontok tehát ne vezessék őket, a korhatárt nem szabad lezállítani és a titkosság is legalább maradjon úgy, amint a javaslatban most van.

Okolicsányi László nem híve az általános választójognak, eggyasztóan soknak tartja a jogkiterjesztést, határozottan mellőzhetőnek tartja a harminc éves korhatárt, ellenzi a titkosságot.

Lukács László miniszterelnök reflektál ezután az elhangzott beszédekre és kijelenti, hogy kevés remény van arra, hogy a javaslatban komtemp láttaknál szélesebb körökre lehetne és volna cél szerű kiterjeszteni a titkosságot. Ami a korhatárt illeti, azt hiszi hogy azok a fejtegetések, melyeket a javaslat indoklásánál a bizottsági tárgyalások alkalmával az előadó és a kormány tett, meggyőzhették a párttagokat arról, hogy ezeket az intézkedéseket a kormány oly kardinalis jelentőségűeknek tartja, hogy azoktól a legjobb akarat mellett sem képesek bármely irányban eltérni. (Általános helyeslés.) Majd rátér Hegedüs Lóránt tegnapi nyilatkozatára, melyben Hegedüs azt az eszmét vetette fel, nem volna e helyesebb a választójogi törvényjavaslatot fokozatosan megalkotni. Volt idő, midőn ő is ezen a véleményen volt és az ellenzékkel folytatott tárgyalások során ilyen szellemben tett is javaslatot, de a legmoverebb visszautasításra talált. Nem akar azzal az eszmével foglalkozni, hogy a választói jogosultság a munkásbiztosító pénztár intézményeivel hozassék kapcsolatba, ez ellen már a bizottságban felhozta súlyos aggályait, rámutatott arra, hogy ez az intézmény beteg és okvetlen rövid idő alatt gyökeres szándékát kíván. Ezután újból hosszasan foglalkozik a titkosság kérdésével és kijelenti, hogy kényszerítve érezte magát arra, hogy a titkosságot a törvényjavaslatba felvegye, habár neki is aggályai voltak e tekintetben.

— Az a fenyegelő veszély, vagy ne mondjuk veszély, de nyugtalanság — amelyet az általános sztrájk terve idézett elő — mondotta többek között a miniszterelnök — úgy látszik elvonult a társadalom feje felől és most már csak az volna kívánatos, hogy ez nem csak ideiglenesen történt legyen, hanem véglegesen. Az ilyen társadalmi mozgalom nem bir viszonyaiak között semmiféle jogosultsággal és indoklással, ez nem bérmozgalom, hanem más tendenciái vannak, olyanok, melyek a büntető törvénykönyvvel hozták egyenes összefüggésbe és annál indokolatlanabb, mert legjobb meggyőződéseim szerint igen messze mentünk a munkások érdekeinek honorálásában. A munkásság belevonása ilyen mozgalomba, semmiesetre sem a munkásság érdekében történik és történt, mert hiszen a munkásság öntudatlan eszköz a vezetőség kezében. A vezetőket be akarjuk bocsátani a parlamentbe, hogy ezt az izgatást és a munkásoknak helytelen irányba való vezetését hagyják abba. A munkásoknak helytelen irányban való vezetése csakis az ellenzéki köröknek tulajdonítható, melyek saját gyengeségük miatt mások által akarják a forró gesztenyét kikapartatni. Meg vagyok győződve, hogy minden terrorisztikus tényező mozgólódásával szemben, úgy mint eddig is, képesek leszünk továbbra is megvédeni az ország érdekeit. Kérem a törvényjavaslatot, úgy amint van, elfogadni.

Az értekezlet ezután elfogadta részletes tárgyalás alapjául a törvényjavaslatot és a vita folytatását holnapra halasztják.

MULATSÁGOK.

(=) A felsőbb leányiskola növendékeinek jótékonycélu előadása. A mint már több ízben jeleztük, hogy az állami felsőbb leányiskola növendékei március hó 11. és 12. én délután félnegy órakor a városi színházban jótékonycélu előadást rendeznek. Mivel az idő már nagyon közeledik, azért a rendezőség tisztelttel felkéri mindazokat, akik maguknak már előre páholyt, támfát vagy kórszéket íj. Klein Mór könyvkereskedésében lefoglaltat, hogy azokat március hó 6. án déli 12 óráig kiváltani sziveskedjenek, mert ellenkező esetben azok, más jelentkezőknek fognak kiadtni. A rendezőség.

Erdekességek

a bolgár-török harctér közeléből

(Magyar levél Filippopoliszból az Aradi Közlönyhöz.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 4.

Egy Filippopoliszba került magyar származású ember lapunkhoz levelet írt, amelyben érdekes rajzát adja Filippopolisz életének, amely város tudvalegőleg közel van az ostromlott Drinapolyhoz. A levél bőven tartalmaz érdekes epizódokat a Balkánon folyó véres színjátékból, amely epizódok minden harctéri hivatalos jelentésnél és tudósításnál jobban megvilágítják a helyzetet. Erdemesnek tartunk az epizódokból felemlíteni néhányat, hisz a vége felé közeledő háború még mindig nem vesztette el az aktuálisitását.

A levélíró mosonője a multkoriban két héttel a nagymosásra kitűzött idő előtt arra kérte a ház urát, hogy tartsák meg már a nagymosást, mert szüksége van arra a néhány frankra, melyet ezáltal kereshet. A mosonő özvegy asszony, három fia és veje van a háboruban. A két öregebbik fiu már ncs, mindegyiknek két-három apró gyermeke van. A férjek elmentek a háboruba, szegény asszonyok nem tudtak mihez fogni, özszekeöltöztek mindannyian, most közös háztartást vezetnek, de szegényeknek ritkán van betevő falatjuk. A nyomoruságot fokozza az, hogy az egyik asszony megint várandós állapotban van, s az egyik fiut néhány nappal ezelőtt súlyosan megsebesülve hozták haza a harcterről.

Érdekesebb epizód ez is: Dr. S. tartalékos hadnagy elment a háboruba. Otthon maradt szép fiatal felesége, és harmadfel éves kis gyermeke. A háboruban levő férj féltékeny természetű, ne huzasur, hogy okkal, vagy oktalannal, mindenestre döntő argumentum az asszony hűsége mellett az, hogy mindennap hosszú szerelmes leveleket írogat a férjnek. De a posta nem áll hivatalának magaslátán s a féltékeny férfi a hosszú szerelmes levelekből mindösszeidig egyet, egyetlen egyet sem kapott meg. Annál több levelet kap az asszony az urától, de ezekben a levelekben nem nagy öröme telhetik, mert telve vannak a legkötésbeesettebb szemrehányásokkal.

— Hát már egészen elfelejtettél, hát arra számítt, hogy özvegy leszel nemsokára, hát ezt érdemlem én tőled . . .

Igy ír a féltékeny férj, atinek felkiállapotát könnyen meg lehet érteni. Az asszony a szemrehányó levelek dacára hűségesen megírja a mindennapi szerelmes levelét és sir, zokog, de legalább tisztá a lelkiismerete és tudja, hogy alaptalanok a férj vádjai. De szegény férj mennyire kétségbe lehet esve, s milyen nagy lesz majd az öröme, ha egyszerre kézbesítik majd az összes neki írt leveleket, hogy ki fog értetni az asszony ártatlanságát, hogy fogja szeretni a feleségét és hogy fogja szidni a postát, amely könyörtelenül teszi tönkre szerető szívek boldogságát s így intrikál a házastársak között.

Filippopolisz, s általában a harctéri városokat egy jellemzi: az unalom. Az ember azt hinné, hogy nagyon izgalmas lehet odalent az élet, pedig éppan az ellenkezője áll annak. Az emberek lassanként bozázásoknak mindennek, s egy problémájuk van az otthonmaradottaknak: mivel élnek agyon a napot. Mindenesmő üzleti tevékenység szünetel, érthető, ha az emberek unatkoznak. Hat hónapja mindennap azsal tisztatják magukat egy-két nap és aztán vége lesz és hat hónapja ez az egy-két nap mindig tovább tolong. Most már szinte belefásultak, az ágyudörgés

mel együtt én is lemondtam. Én már 19 éve szolgálom az egyesület ügyeit. Én nem mondom, hogy belefáradtam, hanem — az természetes is — szolidaris vagyok a feleségemmel. *Bökényi Arisztid is lemondott.* Azt mondja, hogy ő már nem olyan állásban van, ahol eltudná látni a titkári teendőket. Most már az alapszabályokat is módosították és ezután külön titkári és külön jegyzői állás lesz.

— Goga Oktávián bankigazgató. Az utóbbi időben sokat foglalkoztak a magyar újságok Goga Oktáviánal, a román költővel, aki az aradi *Romanul* ban a mai magyar irodalmat kegyetlenül lecsepejtő, hosszú cikket írt. A többek között azt vágta a magyar írók fejébe, hogy Arany János óta a magyar nemzeti költészet, Mikszáth Kálmán óta pedig a magyar próza — meghalt. Itt nem vitalkozunk afelől, hogy mennyire van igaza neki, mennyire nincs; egyben azonban Goga mindenestre fölényben érezheti magát a magyar költők fölött. Most jelent meg a magyarországi románok legnagyobb pénzügyténének, az *Albinának* mérlege, amelyet az igazgatósági tagok sorában „Oct. Goga, m. p.” is szignált. És miután csak ötödmagával tagja az igazgatóságnak, kétségtelen, hogy az Albina 500,546 korona 86 filléres jövedelme révén tekintélyes igazgatósági jutalék illetheti Gogát. Így becstülk a románok a nemzeti költészetet és irodalmat. Ezzel csakúgy nem dicsekedhetik Ady Endre, még kevésbé Kis József, sőt Molnár Ferenc sem; mi több: Bródy Sándor is nélkülözni kénytelen az ilyet...

— Boroevics hadtestparancsnokot nem nyugalmazzák. *Bécsből* jelentik: Itt megcáfolják azokat a híreket, melyek szerint Boroevics Szvetozár hadtestparancsnok nyugalomba vonul. Az altábornagyot nem nyugdíjazták s ő maga sem kérte ezt.

— Új ügyvéd. *Juhász Dénes* dr. aradi ügyvédjelölt a budapesti tudomány egyetem ügyvédi vizsgálóbizottsága előtt ma letette az ügyvédi vizsgát. Az új ügyvéd legközelebb megnyitja irodáját.

— Kétéves szolgálat a német tengerészetnél. *Berlinből* jelentik: A birodalmi títés befejezte a tengerészeti költségvetés általános vitáját. Több javaslatot, így a kétéves szolgálati idő behozását a tengerészeti gyalogságnál, — melyet a tengerészeti államtitkár ellenzett — ennek dacára elfogadtak.

— Elkészült az aradi indóház. Az államvasut aradi üzletvezetője bejelentette ma a tanácsnak, hogy az aradi indóházi épület második fele is teljesen elkészült és kéri a lakhatási engedély megadását. A tanács az építészeti bizottságot bízta meg a felülvizsgálattal.

— Aradmegyei kivándorló kalandja. Az amerikai magyar ispok írják: A 29 éves Schmid Erzsébet, három apró gyermekével érkezett az aradmegyei Kürtősről, hogy gyermekeinek apjához, Trust Forenchez utazzék Milwaukeeba, Wis., akivel 11 éven át élt együtt. Az asszony állítása szerint Trust azért hozatta ki őket, hogy itt vele törvényes házasságra lépjen. Egyelőre függőben kellett hagyni az ügyet, mert az asszonyt megérkezése alkalmával valamely gyomorbeteg miatt a kórházba szállították. Közben a hatóság felszólította Trustot egy olyan értelmű affidavit beküldésére, amely szerint az asszonyt megérkezése alkalmával azonnal „törvényesen” nőül veszi. Felgyógyulásáig két gyermekének Ellis Islandon kell várakozni.

— Veszett kutyák garázdálkodása. Zámon tegnap egy veszett kutya az iskolából hazamenő gyermekeket megtámadta és közülök 8 gyermeket összemarcangolt, kiket azonnal felvittek a budapesti Pasteur intézetbe. A veszett kutya elszökött és utközben több kutyát megmárt, úgy, hogy Zám és környéke állandó veszélyben és rettegésben él. Intézkedés történt, hogy az összes kutyákat kiirtsák.

— Elmebeteg tanár. *Szabadkáról* jelentik: *Weltmann Sándor*, a szabadkai kereskedelmi iskola tanára, a múlt hónapban nyomtalanul eltűnt a városból. Hozzátartozói és barátai minden nyomozó igyekezete eredménytelen maradt. Nem is sejtették, hogy merre vehette az útját és mi történhetett vele. Körülbelül egy hét múlva *Weltmann* három tanártársa levelet kapott az eltűnt professzortól. *Weltmann* levelét barátai álmálkódva olvasták. Ez állt benne:

Kedves barátaim! Tárgyalásokba bocsátkoztam a török főparancsnokkal és javaslatokat terjesztettem elő a békekötés érdekében. Minden rendben megy s ha ti mint három diplomata társam bekülditek hozzám instrukcióitokat, minden elintéződik.

A három professor közölte a zavarodott levelet *Weltmann* hozzátartozóival is, akiket végtelenül leujtott a tehetséges fiatal tanár zavarodott elmére valló írása. Alig telt el néhány nap, *Weltmann* Sándor haragtól kitüzesedett arccal betopant szabadkai barátaihoz és így rivallt rájuk:

— Ez nem tisztességes eljárás, diplomaták egymás jegyzékére udvariasan válaszolni szoktak.

Barátai az izgatott embert nagynehezen lecsillapították és a családja Budapestre szállította az egyetem elmekörtani klinikájára. *Weltmann* Sándor tragédiájának szomorú epilógusa tegnap játszódott le a szabadkai törvényszék előtt, amely elmebetegség címén gondnokság alá helyezte.

— *Härtl Lujza* az orfeumban. *Budapestről* jelentik: Egy újságíró ma beszélgetést folytatott *Härtl* Lujza hugával, Ibolyával, aki kijelentette, hogy nővére március tizenötödiktől kezdve a Palais de Danseban fog fellépni. (A Palais de Danse meglehetősen harmadrangu mulatóhely.)

— Öngyilkosságok. *Budapestről* jelentik: *Karos Géza* dr. huszonegy éves szigorló orvos a II. számú klinikán morfiumpot fecskendezett jobb karjába. Életveszélyes és eszméletlen állapotban szállították be az I. számú klinikára. Kihallgatni mindeztideig nem lehetett s így tettének oka még ismeretlen. — A régi Posta utcában levő Aranykéz szállodában *Stiegelbauer György* bankhivatalnok ma délután föbe lőtte magát és azonnal meghalt. Az öngyilkos semmi irást nem hagyott hátra, s rendőrség kutatja tettének okát.

— Öngyilkos szobaleány. *Herczeg* Katica 17 esztendőszobaleány, aki özvegy *Tagányi* Istvánénál szolgált, ma este marólugot ivott. A leány rosszul érezte magát a mérgezés után, de senkinek sem szólt, hanem elment a kórházba és ott felvételre jelentkezett. Állapota súlyos. Kihallgatásakor nem mondta meg, miért lett öngyilkos.

— Nem lehet eléggé utalni azokra a káros következményekre, melyek a fogak ápolásának az emésztés annyira fontos és nélkülözhetetlen szervének elhanyagolása folytán állanak elő. *Ellof Förberg* doktor Stockholm kimutatja, hogy 78 százalék a caries betegeknek baját az elhanyagolt fogainak köszönhetta. A fogak rendszeres tisztítása minden étkezés után és lefekvés előtt egy jól bevált és elismert szerrel, mint amilyen a Sarg-féle Kaladont nem ajánlható eléggé.

— Értesítés. Igen tisztelt vevőimet és az uriközönséget értesítem, hogy a *legdívatosabb tavaszi és nyári angol szövet ujdonságaim* igen szép választékban megérkeztek. Sívés megrendeléseket kérek *Hirsch Antal uriszabó, Arad Andrassy tér 18.* Telefon 677. 1386

— 5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást egy eredeti Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla, 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárban Arad, Boros Béni-tér. 7031

— A legmegbízhatóbbak a Messenger-hírek Telefon 816.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	151
Nyomda	151

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Hajós Egylet március 8 án este fel 9 óraor tartja a Hungaria kávéház külön termében rendez évi közgyűlését. A közgyűlésen az alapszabályokat is módosítja: Az alapszabályok 11. és 17. §-ai ekként módosítandók: Az Egyesületbe való belépés meghívás útján történik. A meghívást a választmány határozza el. 2/3 szótöbbséggel titkos szavazással. A meghívott tagsága a kötelező nyilatkozat aláírásával kezdődik. 17. § hoz: A tag kizárása felett a választmány 1/2 szótöbbséggel, titkosan határoz.

TARKASÁGOK.

(Az ügynök.) Egyik pesti lapban az ügynökök szomorú sorsáról jelent meg riport. Állítólag ötszáz-an vannak állás nélkül s közülök többen nyomorognak.

A kávéházi asztalnál véletlenül épen erről került szó. Vita keletkezett, utána pedig régi és régiebb viccek egész raja indult meg. Mikor már a viccek is elcsendesültek, valaki felvetette a kérdést:

— Most már annyit beszéltek az ügynökökről, hát meg tudjátok legalább határozni, hogy mi az ügynök?

— Oh hogyan — felelte gyorsan valaki — az ügynök az olyan ember, aki elad valamit, ami nem az övé, olyan valakinek, akinek az nem kell!

(A kosztadó asszony) Egy fess aradi özvegy vagy másfél év előtt, hogy fenntartsa magát, elhatározta, hogy „kosztot” fog adni. Vagy tíz fiatalember járt hozzája ebédre vacsorára s közöttük királyonfi méltósággal trónolt a szép özvegy.

A napokban valami különös dolog történt vele. Egyik fiatalember négy szemközt akart vele beszélni. Bevezette a szalonba s ebben az óvatlan pillanatban a fiatalember megkérte a kezét.

Az özvegy nagy zavarba jött, nem mondott sem igent, sem nemet, hanem gondolkodási időt kért. Elhatározta, hogy egyik rokonát fogja felkeresni. Rokonának el is mondta a dolgot s azután tanácsot kért tőle, hogy mit tegyen:

— Egészen mindegy — felelte a praktikus gondolkodó rokon. — Akár hozzá méssz, akár kosarat adsz neki, egy jó kundsaftot egész biztosan elvesztettél.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

S. Z. A 807. sorozat 18. számú és 4689. sorozat 51. számú bazilika sorsjegyek a törlesztési huzás hátralékosai között fordulnak elő.

K. Néhány napi türelmet kérünk.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Épülnek a mezőgazdasági munkásházak. A törvényhatósági bizottság a mezőgazdasági munkásházák építésére kiírt versenytárgyalás eredménye felett úgy határozott, hogy a száztíz ház építését *Gábor* András és társai aradi vállalkozókra bizza. A miniszteri jóváhagyás soká késett és a tanács szombatn tartott ülésében mondtotta ki, hogy sürgős felterjesztést intéz a miniszterhez, mert *Gáborék* kijelentették, hogy csak március 20-ikáig állanak szóba a várossal. Még le se másolták a tanácsi határozatot, annál kevésbé fogják elküldeni, mert a miniszter ma küldött leiratában értesíti a várost arról, hogy a közgyűlés határozatát jóváhagyta. A vállalkozó a jövő héten megkezdte az építkezést. A közgyűlésnek fel kell hatalmaznia a tanácsot, hogy az építési költséget felvehesse. Eanek törlesztési há-

nyadából mint ismeretes a földművelésügyi miniszter két százalékot a tárcája terbére átvezet. A mezőgazdasági munkások bizonyára a legnagyobb háálával örülegnek a város képviselőjének, Tisza István grófnak a nevét, aki ennek a kérdésnek kedvező elintézésében ismét a városi komoly érdekek legőszintébb barátjának bizonyult.

Ujaradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny közlésétől. —

Ujarad, március 4

A tartósan enyhére fordult időjárás mellett a mezőgazdasági munkások — semelyek eddig egy kis é visszamaradtak — serényen folynak. A gabonaüzlet irányzatában már huzamosabb idő óta stagnálás észlelhető.

Elkelt a mai piacon:

400 mm. buza	20:30—21:20
1500 mm. tengeri	8:00—12:—
(minőség szerint)	

Rozs	19:00
Árpa	19:00
Zab	20:00

Az árak száz kilogrammonként koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Tőzsváltás tudósítása.

Budapest, március 4

Készár.

Amerika 1/4-el olcsóbb. Elkelt 5 ezer mm. változatlan árakon.

Határiddő.

Dátum	Ár	Ár	Ár
Buza	Rozs	Árpa	Zab
Buza 1913. áprilisra	11.54	11.55	11.59
Buza 1913. októberre	12.22	12.23	12.26
Rozs 1913. áprilisra	9.74	9.75	9.80
Rozs 1913. októberre	9.70	9.71	9.76
Tengeri 1913. májusra	7.53	7.54	7.56
Zab 1913. áprilisra	9.83	9.84	9.95
Zab 1913. októberre	8.70	8.71	8.78

Az árak 50 kilogrammra értendők.

Budapesti értéktőzsde (márc 4.)

Cs. hitelek	632 50
Magyar hitelek	826 25
4% koronajáradék	83 75
Cs. magy. államvasut	708 50
Jelzálogbank	438 25
Lezárolóbank	515 50
Hazai Bank	281 50
Magyar Bank	169 75
Keresk. Bank	3595 —
Rimamurányi	724 —
Salgótarjáni	756 —
Közp. Vasut	166 75
Városi Villamos	371 50

Bécsi értéktőzsde (márc 4.)

Cs. hitelek	634 —
Magyar hitelek	827 —
Cs. magy. államv.	710 —
Déli vasut	114 —

A Temesvári Lipódtársulat terményesarnokának hivatalos árjegyzéke. (Ár az 100 kilogrammonkénti korona értékben.) 9/8. márc. 4. Buza 75 kilogrammos 20.50—21.80, 76 kilogrammos 20.60—20.70, 77 kilogrammos 20.80—20.90, 78 kilogrammos 20.90—21.00. Rozs (prima) 17.95—18.05 (közép) 17.75—17.85. Árpa (sörtöző) 19.90—20.20 (takarmány) 18.00—18.15. Zab (prima) 19.85—20.15. Közép) 18.85—19.25. Tengeri rézt. (magyar) 11.40—12.10. új 10.30—10.50, (román) régi 19.5—19.25. új 10.30—10.50. Burgonya 00 kg. (fehér) 5.60—5.70, (rózsás) 6.30—6.40

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerdán 1913. március hó 5-én

B. Sorlat

B. Sorlat

Róza néni.

Vigjáték 8 felvonásban. Írta: Lergyel Menyhért. Rendező: Szendrei Mihály.

SZEMÉLYEK:

Verőczyné Polinszné Ráber Aladár Hajdutska L.
Giza, a leánya Hepeszné Az öreg Ráber Várnai Jenő
Cetti Gabor Déli Lajos Török Róza Benkóné

Kezdés este 8 órakor.

NYILTTÉR.*

MENYHÁZA FÜRDŐ

a f. évi május 15-én kezdődő időnyre

BÉRBEADÓ.

931

Ajánlatok külön a fürdőre és lakásokra és külön a vendéglőre, vagy mindenre együttesen is megtehető a borossebesi uradalom jogtanácsosánál (Arad, Luther-utca 2. szám I. em. 6. ajtó.)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jóakaróinknak, ismerőseinknek, akik édes anyáknak

Özv. Singer Mórné

elhunyta alkalmából kegyesek voltak fájalmunkat részvételükkel enyhíteni és azoknak, akik fogatjaikat átengedték, ezúton mondunk hálás köszönetet. 1478

Singer-család Lippa.

Sirolin "Roche"
orvosilag ajánlva a légzőszervek mindennemű megbetegedése ellen.
tüdőbetegségek,
gégehurut,
szamárhurut,
gyermekek görvélykórja ellen.
Kapható minden gyógyszerárban egy üveg árá 4 korona.

935

Fay valódi sodeni ásványparasztilláje

a Tannus-hegységben levő Soden-tüdő III. és XVIII. forrásból készült, amelyek

évszázadok óta köhögés, rekedtség és gégehurut ellen kitűnően beváltak.

Utánzatot utasítson vissza. Egy doboz 1.25 korona. Mindenütt kapható.

Gyönyörű szép

festőmintaik érkeztek nagy választékban, egymint:

C Klein féle: Virág és csendélet. Modern stílusú tájképek, alakok, vadászképek stb. stb.

30, 40, 60 fillér és 1 korona árban.

Azonkívül csődtömegből visszamaradt papíráruk, írószerek, üzleti könyvek stb. félárban kiadásitattak.

DÉCSI GÉZA

könyv- és papírkereskedésében Arad, F.rray-utca (Gróf Hunyadi-palota.) Városi és megyei telefon 902.

Mauthner magvak

u. m. lucerna, lóhere, fű, takarmányrépa, kertvirág és az összes itt fel nem sorolt magvakat napiárban; ugyszintén friss töltésű ásvány- és gyógyvizek, valamint

Naponta friss pörköltű legfinomabb „Japan“ kávé nagyban és kicsinyben kapható

1341

Färber Lajos

fűszerkereskedésében

Arad, a „Fekete kutyához.“

Alapított 1832. évben. Telefon 311

Csődtömeg

vétel folytán az alant felsorolt teljesen új könyvek rendkívül olcsó árban kiadásitattak.

Modern könyvtár: félárban számonként 40 fill. helyett 20 fill. 60 fill. helyett 30 fillér.

Nyugat könyvtár: számonként 30 fill. helyett csak 15 fillér.

Olcsó könyvtár: számonként 20 fillér helyett csak 10 fillér.

Magyar könyvtár: számonként 30 fillér helyett csak 15 fillér.

Tudományos zsebkönyvtár: számonként 60 fillér helyett csak 30 fillér.

Filléres könyvtár: számonként 60 fillér helyett csak 30 fillér.

Azonkívül magyar és német szépirodalmi, tudományos és jogi művek, törvények, ifjúsági iratok, színművek stb. stb. újonnan félárban.

DÉCSI GÉZA

könyv és papírkereskedése Arad, Forray-u. Hunyadi-palota. Telefon 902. sz. Védéki rendelések azonnal pontosan elintéztetnek. 1242

Amerikai és angol formájú gyermek, leány és fiú **cipők,** vizhatlan

Vadász cipők

ősz és téli, női és férfi cipők a legjobb minőségben és legújabb formában. ::

Valamint a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK.

Egységárban

791

K 18-50 és K 20-50 árban

Kiszárolag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

ARAD ÉS TEMESVÁR.

Divatjukat multa visszamaradt árak félárban.

Női és férfi ruhák vegyi tisztítása és festése.

Strucctoll és tollboák festése

ALAPITTATOTT 1889-BEN

Várhol László

uri és női cipész Arad, Weitzer János-utca 2. szám. (Minorita-palota.)

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy a tavaszi idényre már megérkeztek a bőrkülönlegességek. Elvállalok a legújabb divat szerint férfi-, női- és gyermekcipők készítését, valamint Orthopád cipőket fájós lábakra — Megrendelések 48 óra alatt eszközöltnék. Visszamaradt cipők jutányos áron kaphatók. Becses partfogást kér a legmélyebb tisztelettel

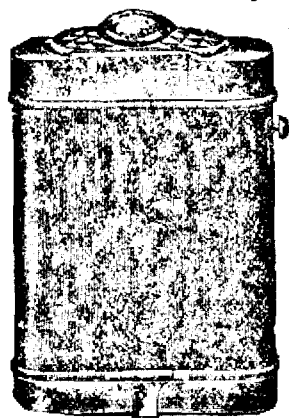
VÁRHOL LÁSZLÓ,
a legelső honvédsereg tisztikarának szállítója

Villanyos zseblámpa

mindig friss tartással.

Villanyberendezések, villanyosillatások.

Dynamó gépek, villanymotorok először kaphatók

Kalmár Józsefnél
Arad, Salacz-utca 2. sz. 1691

Arverési hirdetmény.

Néhai Rédl Mór hagyatéka ügyében Beles János aradi kir. közjegyző Aradon, Andrassy-tér 24—25. szám alatt a Neuman palotában levő irodájában 1913. évi március hó 8. napján délután 3 órakor megtartandó árverésen nyilvános árverés alá hocsátatik az aradi 1029. számú tjkvben A + I sor 1315 hrsz. alatt felvett ingatlan (ház 3 sz. Szentpál-utcában udvarral) 87 000 korona kiküldési árban. Árverezni szándékozók tartoznak 5000 K. bánatpénzt az eljáró kir. közjegyző kezéhez készpénzben letenni. Ez a bánatpénz a vevőnél a vételárba betudódik, míg a többi árverelők bánatpénze az árverés befejezése után nyomban visszaadatik. Vevő tartozik a vételárat az árverés befejezése után azonnal készpénzben az eljáró kir. közjegyző kezéhez, az örökösök vagy megbízottjuk által kiállítandó és a tulajdonjog bekebeleztetése érdekében az aradi kir. járásbíró-sághoz, mint hagyatéki bírósághoz beterjesztendő adásvételi szerződés ellenében készpénzben lefizetni. Vevő az árverés napján lép a megvett ingatlan birtokába, azonban az ingatlan jövedelme és hasznai, nemkülönben adói és köztérhel az árverés napját követő házbörnegyed első napjától kezdődőleg illetik vevőt. Az átíratási illetéket vevő tartozik viselni.

Aradon, 1913. évi március hó 1. napján.

Beles János
kir. közjegyző.

Knapp Sándor Arad,

kelmefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó intézete. 1205

Felvételi üzlet: Weitzer János-u. sarok a főpostával szemben

Telep: Magyar-u. 26. Vidéki megrendelések gyors és pontos kiszolgálása.

Gallérok és kézelők gőzmosása és vasalása tükörfénnel hófehérré. Figyelmes kiszolgálás.

Alkalmi vétel és eladások

Ékszerárnyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerárnyakban

Deutsch Izidor

Óra és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota

Zálogcédlák

arany és ezüstneműk, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereztetnek. Telefon 488. Telefon 488

Pathefonok

és Pathe-lampek, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz. a Fehér Kereszt-tel szemben.

Hölgyek

azonnal segítséget kaphatnak a tisztulási folyamat kimaradása esetén az én eddig utolérhetetlen kézzelintésem által. Berenni kellemes, teljesen árcalmatlan. Naponta érkeznek önként küldött köszönőlevelek. Női orvosok állandóan rendelkeznek. Egy doboz tabella ára kor. 3-50 bérmentve, díszkrét azátuladás vámnehezég nélkül. Raabach gyógyszer rár Niewerle 190. (Bez. Frankfurt J. Oder.) Kivánatra küld a Wiener Versand Stelle. Arjegyzék számos köszönőlevelekkel ingyen. 9421

5098 — 1913.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi minisztériumnak körrelelete értelmében ezennel közhírré tesszük hogy a ministertanács elhatározta, miszerint az 1912—1913. évben tényleges katonai szolgálatra behívott, illetve visszatartott hadseregbeli és honvédségi nem tényleges állományú legénység gyámok nélkül maradt családtagjai összeírassanak és segélyben részesíttessenek.

Felhívjuk ennél fogva mindazokat, a kik a kérdéses segélyben való részesítésre igényt tartanak, hogy összeírás céljából folyó évi március 14-től 31-ig bezárólag hétköznapokon délelőtt 9 órától 1-ig a városi katonai ügyosztályban jelentkezzenek.

Arad, 1913. február 25.

A városi tanács

Használt ólom megvételre kerestetik

Valódi brünni szövetek

az 1913. évi tavaszi és nyári idényre

Egy szelvény 3. 10 m. hosszu teljes férfiruhához (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak

Egy szelvényt levele szalaszruhához 30.- K-ot, szelvény felöltőszövetet, turistabőrdent, jelyenakamgarnt, női kosztüm szöveteit stb. gyári árakon küld, mint megbízható és szelíd cég mindennemű ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az alönyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszakszégletét közvetlen Siegel-Imhof cég-nél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Örökös választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

9344

Ezelőtt

Bolezni Antal

féle cipő-üzlet Salacz-utca 2. sz. alatt megnagyobbítva, saját készítésű női és gyermek cipők raktára. Elsőrendű munka és anyagból állandó nagy választékban kaphatók. Mérték utáni rendelések a legújabb divat után pontosan készítenek. — Tisztelettel

Czernóczky M.

A bőr és fejbőr rendszeres fertőtlenítése a szépségápolás igazi alapja.

Minden másfajta ápolás természetesen hiábavaló, ha nem óvakodunk bőr- és hajbetegségek, mint az emberi szépség tulajdonképeni rombolói ellen. Amennyire nyilvánvaló is ez, olyannyira nélkülözünk a bőr- és hajápolására alkalmas fertőtlenítő szert. Egyedül alkalmas elérhetetlen enyhességével, ugyszintén szagtalanságánál fogva a

:: PINOSOL ::

Ez egy kátránykeverék, a kátrány szaga és színe nélkül. (Nem csupán illatosított kátrány, tehát utólag kátrányszag nem észlelhető.)

Használjunk kizárólag folyékony Pinosol-szappant mosakodáshoz és fürdéshez.

Ez egy kitűnő bőrpuhító szer. Folyékony Pinosol-hajszappan hajmosásra. Rendszeres használata meggátolja a bőrbajt és hajhullást és a bőr és haj természetes szépségét a legjobban érvényre juttatja. Folyékony Pinosol-szappan és folyékony Pinosol-hajszappan nagy üvege K 2-50, kis üvege K 1. Szilárd Pinosol-szappan 5% és 10% pinosollal 80 fillér, illetőleg 90 fillér. — **Kapható gyógyszerárnyakban, drogeriákban és illatszerüzletekben.**

Főképviselet: Fuchs L. L., udvari szállító Wien, I., Grillparzerstrasse 5. sz. Telefon 12,213 szám.

Aradi főlerakat: **VOJTEK ÉS WEISZ** drogeriája (Andrassy-tér.)

Az összes hazai elsőrangú um.: gácsi, besztercebányai, pinkafői, nagydisznódi és brassói pokrócgyárak

Pokróckészítményeinek

raktára, a legolcsóbb minőségtől a legfinomabb kivitelig páronként, méter és végszámmra a legmegbízhatóbb beszerzési forrása

az Erdélyi és bácskai iparú raktár:

Reich B. Károly Fia és Társa

cég, Andrásy-tér 6. szám. (Verbos-ház.)
Telefon szám 649. 171 Telefon szám 649.

Mindenki azt mondja már, hogy

Szeplők, májfoltok

és minden arctisztatlanságok eltüntetésére, továbbá hideg, szeles időben arc és kezek megvédésére legjobb az eredeti

Kárpáti-féle

Benzoe-Creme 1 korona.

és Benzoe-tej szappan 70 fillér utasítással.

Készíti.

7031

KÁRPÁTI JÁNOS gyógyszerész

Arad, Boros Beni-tér 15. sz.

6 korona rendelésnél postaköltség nem számítatik.

Általánosan kedvelt legjobb hatásu

és ízű **Hajós-féle** most érkezett meg. E fontos és nagy táperejű szer kitűnő hatásának bizonyult mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb.

Ara egy üvegnek 2 korona.

Fagydagánatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin“

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete

Hajfestő a „FRIGIN“. Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehet mosni. Ara 2 korona.

Kitűnő amerikai a „NITER“ 6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

Fenti szerők kaphatók az egyedüli készítőnél: **Hajós Árpád** gyógyszerésztárában ARAD, Andrásy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

Tartozik ■ Követel

praktikus

kézi zsebfüzet

kapható az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ara 20 fillér.

A nőnek szépsége legnagyobb dize.

Ezt ápolni, megtartani a legnagyobb művészete a kozmeticiának. Egyik ilyen készítménye a modern esmeticianak a FOLDES-féle

Margit-Mosdópor.

A mosdóporból egy evőkanálnyit kell oldani egy mosdó tálnyi vízben. Érezni fogjuk azonnal a mosdás után azt a kelles bizsergést, amelyet a fokozottabb mozgásba hozott vér működése okoz, tapasztalni fogjuk azt a nagyszerű hatást, hogy arcunk üde, ruganyos, harmatos, illatos lesz, a petyhüdt bőr élénkebb lesz, kisimul, megtelik, a porusok szabadon functionálnak s könnyen végzik feladatukat, szabadon jól választják ki a test nedveit, könnyen, akadálytalanul veszik fel a levegő oxigénjét, a fityegő ráncok elsimulnak. Mosdásához egy evőkanálnyit használandó mentől hidegebb vízben. **ARA 1 KORONA.**

Gutori Földes Kelemen gyógyszerésztára
ARADON.

Apró hirdetések.

Ajánlatokhoz,
 melyeket valamely jelleg alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert azokat semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenéséig számított 4 héten belül el nem vettük, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

„Barna leány X“
 Levele van. 1480

„Aranyk“
 levelet irtam. 1480

H.
 Édesem jöjjön ma 1/2, 7-kor a corsóra. 1479

Egy szépnek mondott
 tess barna leány uri ember ismeretségét keresi, ki őt anyagilag támogatná. Levelek a főpostára „Tisztviselőnk“ jellegre kéretnek. 1477

INGATLAN.

Gr. Károlyi-u. 11. sz. ház, szabad kézből eladó. Tudakozódni Heni Józsefnél, Radnai ut 20 sz. ajtó 3. 1866

ALKALMAZÁST NYER.

Árva tin
 kerestetik szobainas tanoncnak vid. ki uri házba. Cim a kiadóhivatalban. 1478

Helj, belj
 gyári részvénytársaság gyakornokot keres. Cim a kiadóhivatalban. 1474

OKTATÁS.

Magántanuló
 felelőség el előkészítettnek: 127 Tinu'ernatus Chorin Áron utca 1. szám 1422

Kereskedelmi szakmunkatárs.

mely már 5 éve áll fenn, újabban a „Gyakorló gyorsírók társasága Budapest“ szakfelügyelete alatt áll és vizsgálataik is a fenti egyesület által kiküldött bizottság előtt történnek. A gyorsírást továbbra is László Lipót ur okl. gyorsírás-tan. adja elő. Március hó 1-én új tanfolyan vette kezdetét mérés-kelt tandíjakkal. Belátkozni még mindig lehet. Végzett övend. kelme részére az állasközvetítés díjtalán. Telefon 6-18. Ziffer Sándor, Andrassy-tér 21. szám. I. emelet. 718

LAKÁST KERESNEK.

Uri
 családról külön bejáratu kényelmesebb bútorozott hó apsz szobát keresek e elég ebdkosztal szive ajánlatokat kérek, Központi-szálloda 37. 1476

KIADÓ LAKÁS.

Elegánsan bútorozott
 különbejáratu utcai szoba, március 1-re kiadó. Cim: Perényi-utca 8. szám. 1871

Egy utcai
 és egy udvari szobából álló garçon lakás kiadó. Apponyi Albert-körut 1. sz. alatt.

Modern
 földszinti lakás, mely áll 5 szobából, előszobából, csukott folyosóval és minden egyéb hozzátartozóból 1913. május hó 1-re gróf Apponyi Albert-ut 1. sz. alatt kiadó.

2 szoba
 előszoba és mellékhelyiségekből álló lakás azonnal kiadó. Tökőy Imre u. 18. 1421

Lahner György u.
 1/a. számú ház három szobával, konyhával, kamrával, pincével, szőlős- és gyümölcskerttel máj. 1-től kiadó vagy eladó. Értekezni lehet f. h. 8-ig a tulajdonosnál. 1456

Az Andrassy-téren
 az első emeleten intézetnek esetleg dívatsalonnak alkalmas utcai lakás május 1-re kiadó. Bővebbet a kiadó hivatalban.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Eladó
 1 drb. Kutsera-rendszerű fekvő koptatógép keveset használt 4 - 500 kg. órai munkaképessége 1 drb. Wörner-féle rendsz. rül 1 1/2 méteres hosszúságú gyors elő-zita is eladó. Ugyanott kerestetik egy jó tisztességű gépezet azonnali beépésre. Próba 1 hónap. Cim: Gera Ferenc gőzmalom Nagylak. 1472

Párisi divatalbum
 a legújabb 800 tavaszi eredeti francia szines modell-képpel K 250 kaphatók Pichler Sándor könyv-és papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 808. 5311

Eladó
 10 HP. 6 lóerejű cséplőgarnitúra magyar államvasuti gépgyár gyártmánya, 2 éves. Cim a kiadóhivatalba. 1268

Pompás,
 enyhe, lugmentes igen finom borotváló szappan darabonként 10 fillér, 8 darab legfinomabb mandula szappan 50 fillér, 8 darab legfinomabb tojás olaj szappan 50 fillér, 8 darab pompás illatú virág szappan 50 fillér 6 darab legfinomabb virág illat szappan dobozban 1 kor. Utólérhetetlen finomságú fogkefék darabonként 1 korona és 120, Földes Kelemenél Arad. 1224

KÜLÖNFÉLE.

A legpompásabb
 zöld paprika azt kapjuk ha levesbe, n ártásba vagy szalonnára pár csepp zöld paprika kivonatot cseppentünk. Egy üveg Zöld Paprika kivonat ára 1 korona. Földes Kelemen gyógyszertára, Arad. 1224

Tavasza!
 Az összes legújabb francia divatlapok, minden magyar és külföldi szépirodalmi lap állandóan raktáron. Nagy készlet teljesen új elsőrendű költői és szépirodalmi munkákban félárban. Krausz Paulin színházépület. 1211

A legfinomabb
 és legzamatosabb rumot készítjük pár perc alatt a Földes-féle rumessentiából. Köztudomású dolog hogy, a legelőkelőbb urházaknál ezt a rumot használják, mert teljesen egyenértékű az importált rumokkal. Egy literre való adag 30 fillér. Finom francia és német gyártmányú likőrössentiát, melyekkel a legfinomabb, páratlan zamatu és színű likőrök állíthatók elő, üvegenként 50 fillér és 1 korona. Földes Kelemen gyógyszertára Arad. 1224

Takszámteres
Bér-autók
 Telefonszám
816
 2281
 Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
 Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Kasino kezelőt keresünk,

kinek felesége jól főzni tudjon. Fizetése évi 600 korona, szabad lakás, fűtés és világítás, konyha és kávéházi italok egész jövedelme, egyéb italok jövedelmének fele a kezelőé. Pályázat lejár március 15-én. 1475

állás elfoglalandó folyó évi április hó 1-én.

Borosjenői Kasinó-egylet.

Nyomatványok
 csinos kivitelben készülő az Aradi nyomda c. t.-nél

8564—1913. kh. sz.
Hirdetmény.
 A nagymélt. m. kir. Kereskedelmiügyi Ministerium 85290/1912. sz. körrendelete alapján közhírré teszme, hogy az új német birodalmi biztosítási törvény életbe léptetésére vonatkozó rendelkezések közt az a határozmány foglaltatik, hogy ha a megállapított baleseti, illetőleg rokkant biztosítási járadék a régi, nem pedig az új jogszabályok szerint szünetel, az új német birodalmi biztosítási törvény szabályai irányadók és ily esetekben új határozat hozandó.
 Felhivom ennél fogva mindazokat a munkásokat, akik Németországban dolgozva ott balesetet szenvedtek és Magyarországra költözésük folytán baleseti vagy rokkant járandóságukat elvesztették, hogy a járadékot megállapító végzéssel f. é. május hó 15 ig hivatalom iparügyi osztályánál jelentkezzenek, a hol a továbbiakra vonatkozó felvilágosítást elnyerik.
 Arad 1913. február hó 25-én
 Grén főkapitány.

4037—1913. kh. sz.
Hirdetmény.

Utóbbi időben az tapasztaltam, hogy különösen az Andrassy-tér és környékén a köztisztaság rovására állandóan nagy mennyiségű ropcédula és egyéb papirszemét lesz széjjel szórva, eldobálva.

Ezen papirdaraboknak az utcán és köztéren való széjjel szórása a köztisztaságról alkotott és a m. kir. belügyministerium 55524—892. számú intézményével jóváhagyott szabályrendelet 1. §-ába ütköző és 10. §-a szerint minősülő kihágást képez.

Figyelmettem ennél fogva a város községét, hogy papirdaraboknak széjjel szórásától, eldoblásától tartózkodjék, mert mi azok, akik jelen szabályrendeletet meg nem tartják, illetve azt megszegik, a fent hivatkozott szabályrendelet 10. §-a alapján 2 koronától 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, fizetése képtelenség esetén 6 órától 2 napig terjedhető elzárással lesznek büntetve.

Arad, 1913. évi február hó 25.
 Grén, főkapitány.

A Luxus Garage
 csukott és nyitott
Béruitói
 Telefonszám 826.
 egy helyi, mint vidéki turákra legmóltányosabb árban a közönség rendelkezésére állnak - Legmegbízhatóbb Beysk nyitva csak fenti telefon szám alatt rendelkeznek. Szolgálat: reggel 6 től éjjeli 12 óráig. Iroda garage József főherceg-ut 17. 741

Aki rosszul érzi magát, igyék egy üveg eredeti Kárpáti-tésztét
epohajtót,
 mely a legkínzóbb fájdalmaknál gyorsabb hatású gyógyszer. Has édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg 12 filléres és 20 fillér. 12 üveg franzo K 400. Kapható kizárólag a készítőnél
KÁRPÁTI JÁNOS
 gyógyszerész
 1000, SOMOS BENT-ÉRT.

Hölgyek figyelmébe.

Üzletemet felosztatom,
végkiárusítást rendezek (a volt Békésy és
Schweiger Fischer Eliz-palota udvarhelyisé-
gében) Andrassy-tér 20. szám alatt.

Nyári modell kalapokban, tollakban prölözök, selymek, szalagok, virá-
gok, bársony, mallin, gáz stb. végben és méterenkint. Mivel csak rö-
vid ideig tart, kérem a n. é. helybeli és vidéki hölgyeket, szives párt-
fogásukat a legolcsóbb bevásárlásra.

1391

Major Julia.

Butor végkiárusítás.

Már csak egy finom
**háló- és egy ebédlő
szoba butorom és két
könyvszekrényem van,**
melyeket felette olcsó áron kiáru-
sitanék, kérem a n. é. közönséget,
hogy engem vevőszándékkal felke-
resni sziveskedjen. 1466

Arad, Kápolna-utca 6/b sz.
Varga József.

**Az Andrassy-téren
az első emeleten**

irodának, vagy
divatsalonnak
alkalmas utcai
lakás május 1-re

k i a d ó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Járó buza, zab, árpa
és összes 1415

vetőmagvak

legjobb minőségben

kaphatók

Szücs Pál

aradi cégnél.

Telefon 613. és 10.

4700.-1913.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a törvény-
hatósági bizottságnak 1913. évi feb-
ruár hó 12-éntartott közgyűléséből
3359-86-1913. szám alatt kelt
határozatával.

Egy felnőtt halott sirjának ása-
tási díja 6 korona.

Egy gyermek halott sirjának
ásatási díja 4 korona.

A kórházban vagy máshol el-
hunyt aradvárosi illetőségű szegé-
nyek, halva behozottak s öngyil-
kosok után, kiknek koporsóját a
város készítteti a sírásatási díja
2 korona.

Közhirre tesszük továbbá hogy
a díjak a közgyűlési határozat kel-
tének napjától kezdve lesznek
számítandók.

Arad. 1913. február 22.

A városi tanács

Batthyányi-utca 16. szám alatt
egy szép

I. emeleti lakás

mely áll: 3 utcai, 2 udvari elő-
és fürdőszobából, valamint min-
den hozzátartozó mellékhelyiségek-
ből, folyó évi

május 1-re kiadó.

Bővebbet: Funkelstein-iroda,
Petőfi-utca. 1088

Hö'gyközönség figyelmébe

ajánljuk az **Arad, Deák Fe-
renc-utca 33 sz. alatt**
levő elsőrendű

himző, rajz és előnyomda
műintézetünket,

hol legszolidabb ár mellett el-
vállalunk összes e szakba
vágó munkákat finom és izlé-
ses kivitelben, ugyszintén tel-
jes **kelengyék**et is. — El-
fogadunk jó családból leányokat
tanításra.

1011

Kitünő tisztelettel

Wirschafter Testvérek.

Nyomtatványok

izléses és csinos kivitelben készülnek

Az Aradi nyomda r.-t. nyomdájában

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

ARAD.

A TAVASZI ÚJDONSÁGOK

TELJES VÁLASZTÉKBAN MEGÉRKEZTEK. U. M.:

Angol raglanok,
Női divat felöltők,
Selyem- és Etamine-
köpenyegek,
Leánykabátok,
Gyermekefelöltők,

Angol kosztümök,
Troteur kosztümök,
Gyermekek ruhák,
Divat blusok,
Pongyolák,
Divat aljak.

Gyászruhák és gyászbluzok.

Szabott árak!

Telefon 238.

1387